

BLAUWZAAM **SYMPOSIUM XI** *Circulaire netwerken*

Het programma begint om 14:00 uur

Jan Rotmans

***Giessenburg,
27 Oktober 2022***

OMARM DE CHAOS

***WAT BETEKEN DAT
VOOR
AL BIASSEERWAARD?***

***WE LEVEN NIET
IN TIJDPERK
VAN
VERANDERING***

***MAAR IN EEN
VERANDERING
VAN TIJDPERK***

IN TIJDEN VAN CHAOS

***Wordt het oude afgebroken
en ontstaat iets nieuws***

The background of the slide features a hand in a dark sleeve using a trowel to apply grey mortar to a brick wall. The wall is partially broken on the left side, revealing a rough, white interior surface. The right side of the wall is being rebuilt with new bricks and mortar. Two semi-transparent circular callouts are overlaid on the wall, each containing a list of companies.

***Shell
Tata Steel
McDonalds
Energiebedrijven
Brancheklubs
Banken***

***ASML
Philips, Bunq
Tesla, Uber, DSM
Bewegingen
Coöperaties***

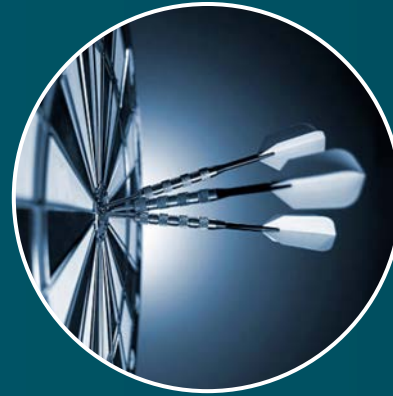
CHAOS

***Onbekende
orde***

Alles ligt open

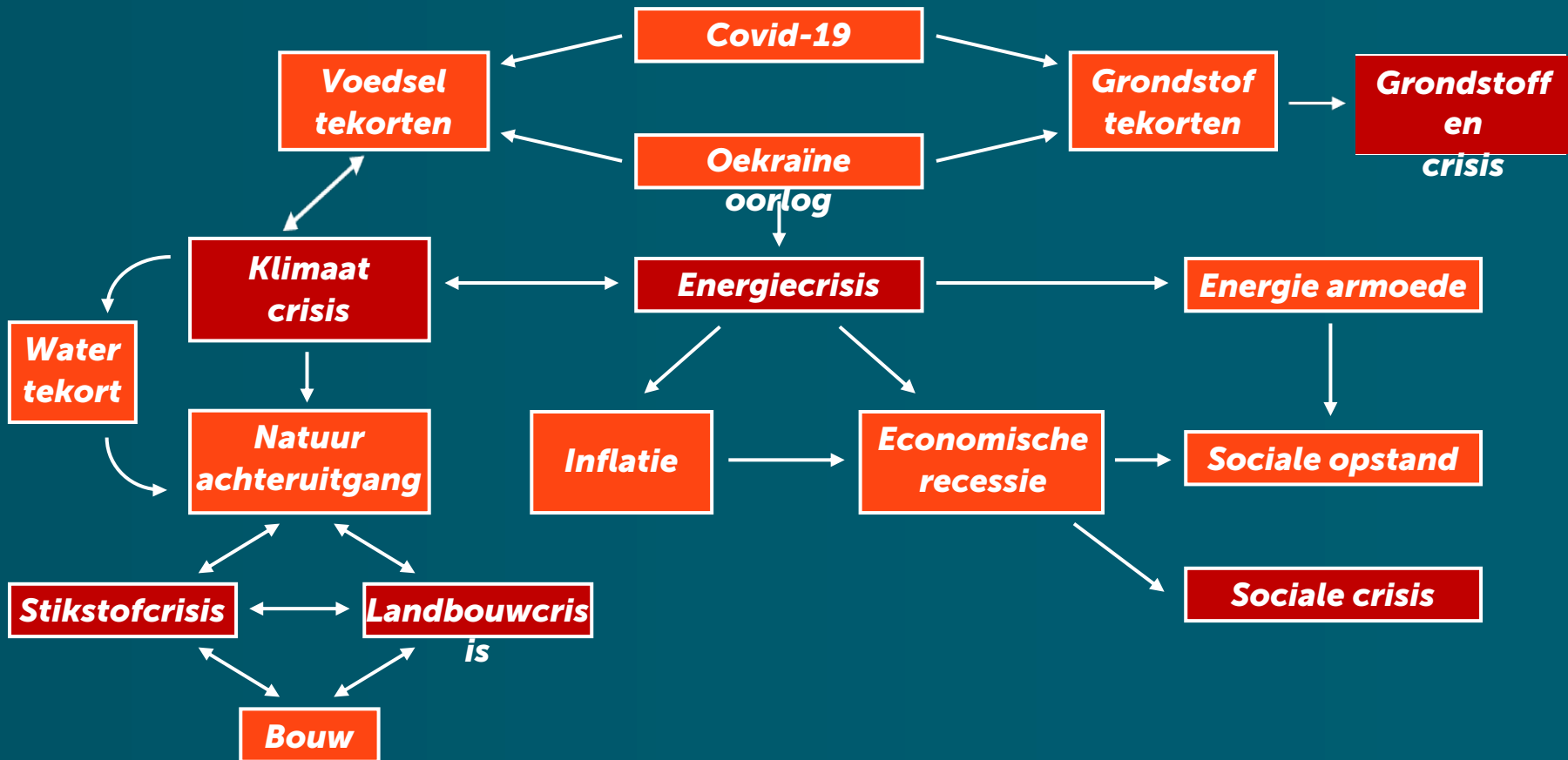

***Dichter bij de
kern komen***

***Voorwaarde
voor echte
verandering***

POLYCRISIS

2019 HET PROTESTJAAR

SEMI-PERMANENTE CRISIS

financiële crisis

bankencrisis

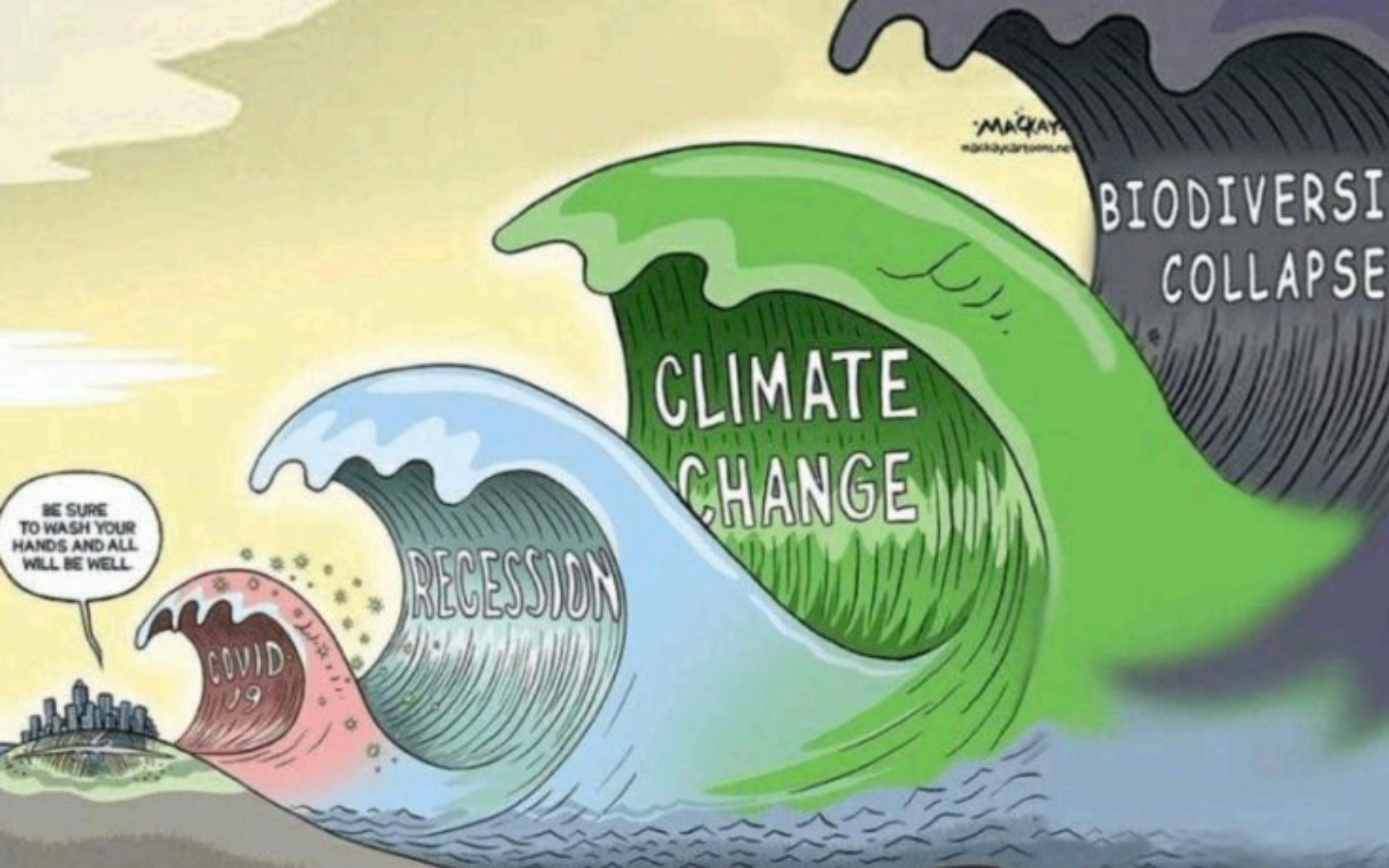
migratiecrisis

coronacrisis

Oekraïne crisis

energiecrisis

?

MACKEY
mckaycartoons.net

BIODIVERSITY
COLLAPSE

CLIMATE
CHANGE

RECESSION

COVID-19

BE SURE
TO WASH YOUR
HANDS AND ALL
WILL BE WELL.

A group of young people are gathered outdoors for a protest. In the center, a young woman with blonde hair and a white fuzzy jacket holds a large black sign with white text. To her left, a young woman with long brown hair and a black jacket looks off to the side. To her right, a young man in a green jacket has his arm raised. In the background, other protesters are visible, some holding smaller signs. The scene is set on a grassy area with trees in the distance.

FUCK ME
NOT THE
CLIMATE

BIKE
ALLE
HIS

EAT
BY
GERALD

ACTION

***DIEPSTE
OORZAAK:
DISBALANS
TUSSEN MENSEN
EN NATUUR***

MORELE CRISIS

Crisis zit in onszelf

***Normen
& Waarden***

***Hebzucht
& Egoïsme***

CRISIS ZIJN EEN ZEGEN

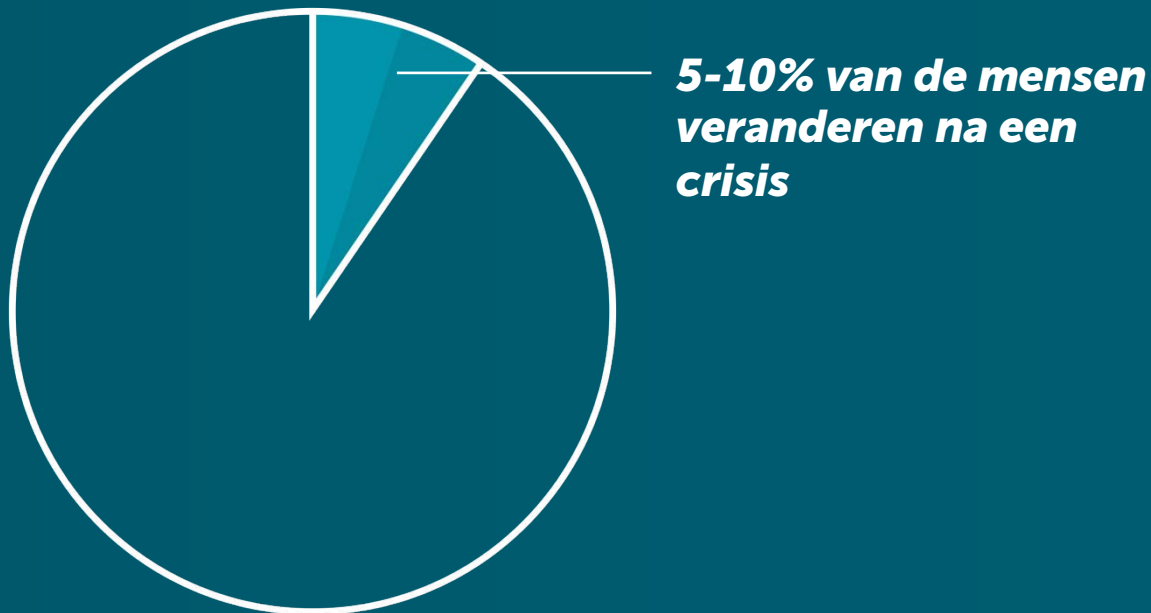
***Mensen zijn
hardleers***

We leren van crisis

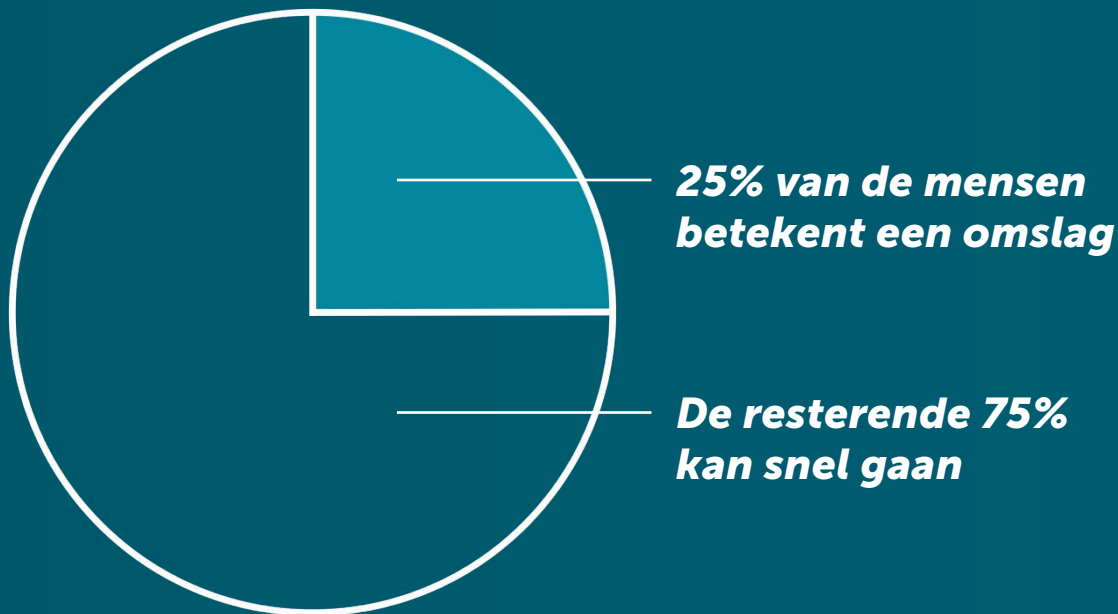
CRISES HELPEN TE VERANDEREN

We hebben een aantal crises nodig

CRISES HELPEN TE VERANDEREN

We hebben een aantal crises nodig

***SYSTEMISCHE VERANDERING
IS NODIG***

TRANSITIE

TRANSITIE

Fundamentele omslag in:

Denken
*waarden,
paradigma's*

Handelen
houding, gedrag

Organiseren
wetten, regels

PALET AAN TRANSITIES

Energie

Grondstoffen

Circulair

Voedsel

Ruimte

Financieel

Zorg

Onderwijs

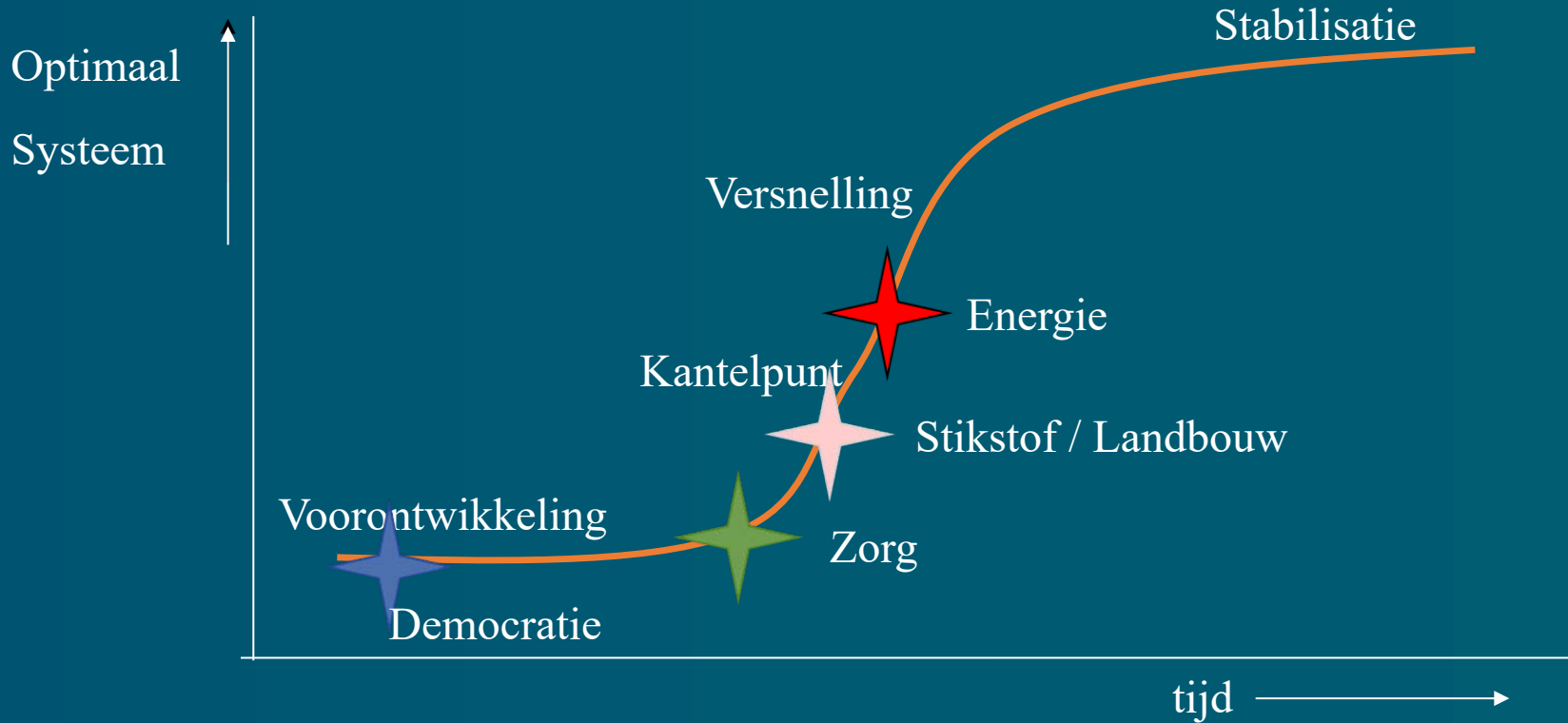

Sociaal

Democratisch

ELKE TRANSITIE EIGEN FASE & DYNAMIEK

KNOPPEN OM AAN TE DRAAIEN

beleid

fiscale impulsen: belastingen en hypotheken

financiële impulsen: subsidies en leningen

juridische impulsen: wetten & regels

technologie

kennis, R&D, instituties, geld, implementatie

gedrag

sociale normen, financiële, fiscale, juridische

NL2121

LAND MET EEN PLAN

UITGANGSPUNTEN

***Balans
mens & omgeving***

***Groen & blauw
dragers van
ruimte***

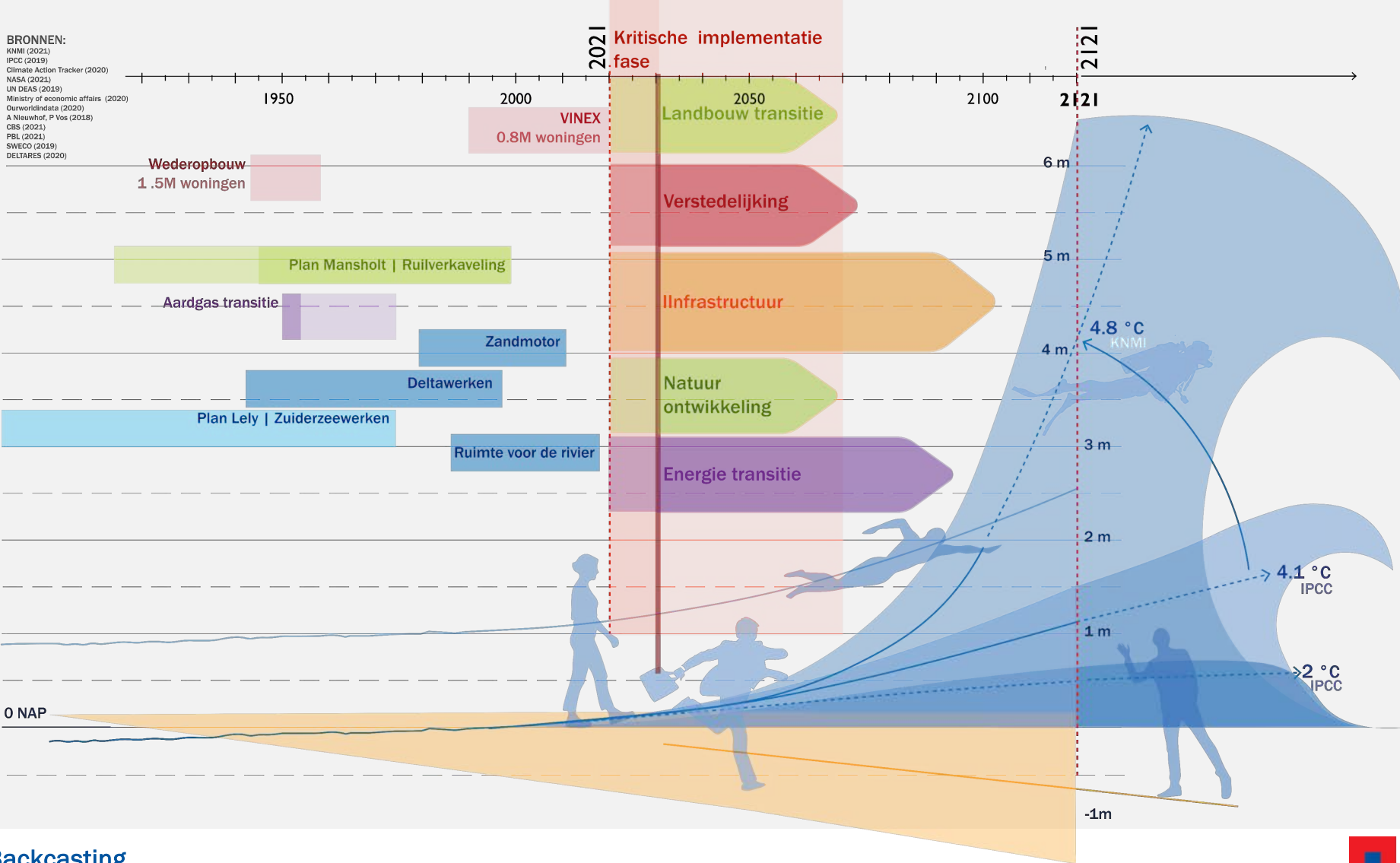
***Natuurinclusief
bouwen***

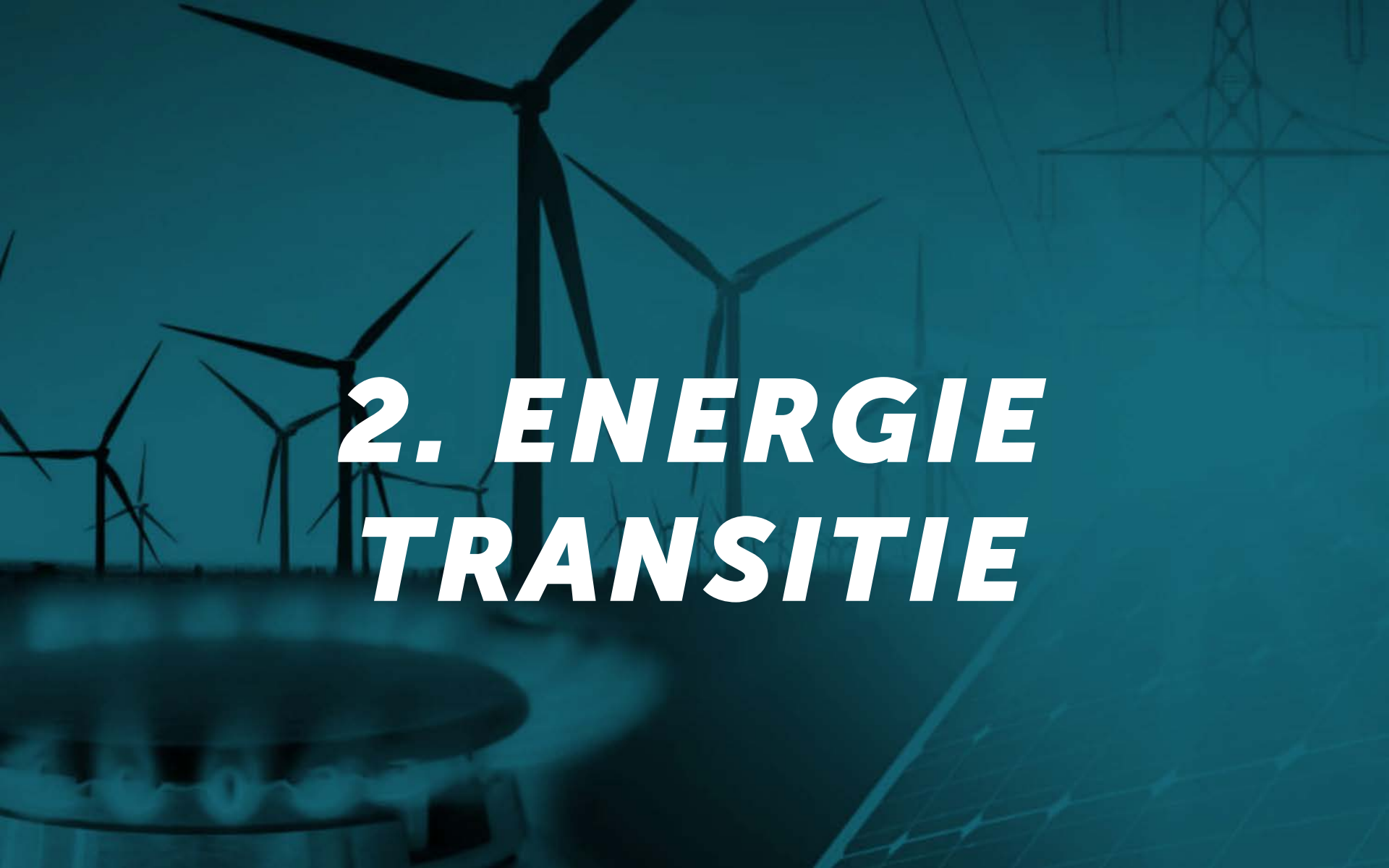

***Stijgingen 2121:
Tempratuur 2°C
Zeespiegel 1
meter***

BRONNEN:
 KNMI (2021)
 IPCC (2019)
 Climate Action Tracker (2020)
 NASA (2021)
 UN DES (2019)
 Ministry of economic affairs (2020)
 Ourworldindata (2020)
 A Nieuwhof, P Vos (2018)
 CBS (2021)
 PBL (2021)
 SWECO (2019)
 DELTAres (2020)

2. ENERGIE TRANSITIE

PIJLERS VAN ENERGIE TRANSITIE

1. duurzaamheid *transitie naar hernieuwbare energie*

2. leveringszekerheid *aanbod moet gegarandeerd zijn*

3. betaalbaarheid *betaalbaar voor iedereen*

4. geopolitiek *werelddelen willen autonoom*

OEKRAÏNE OORLOG

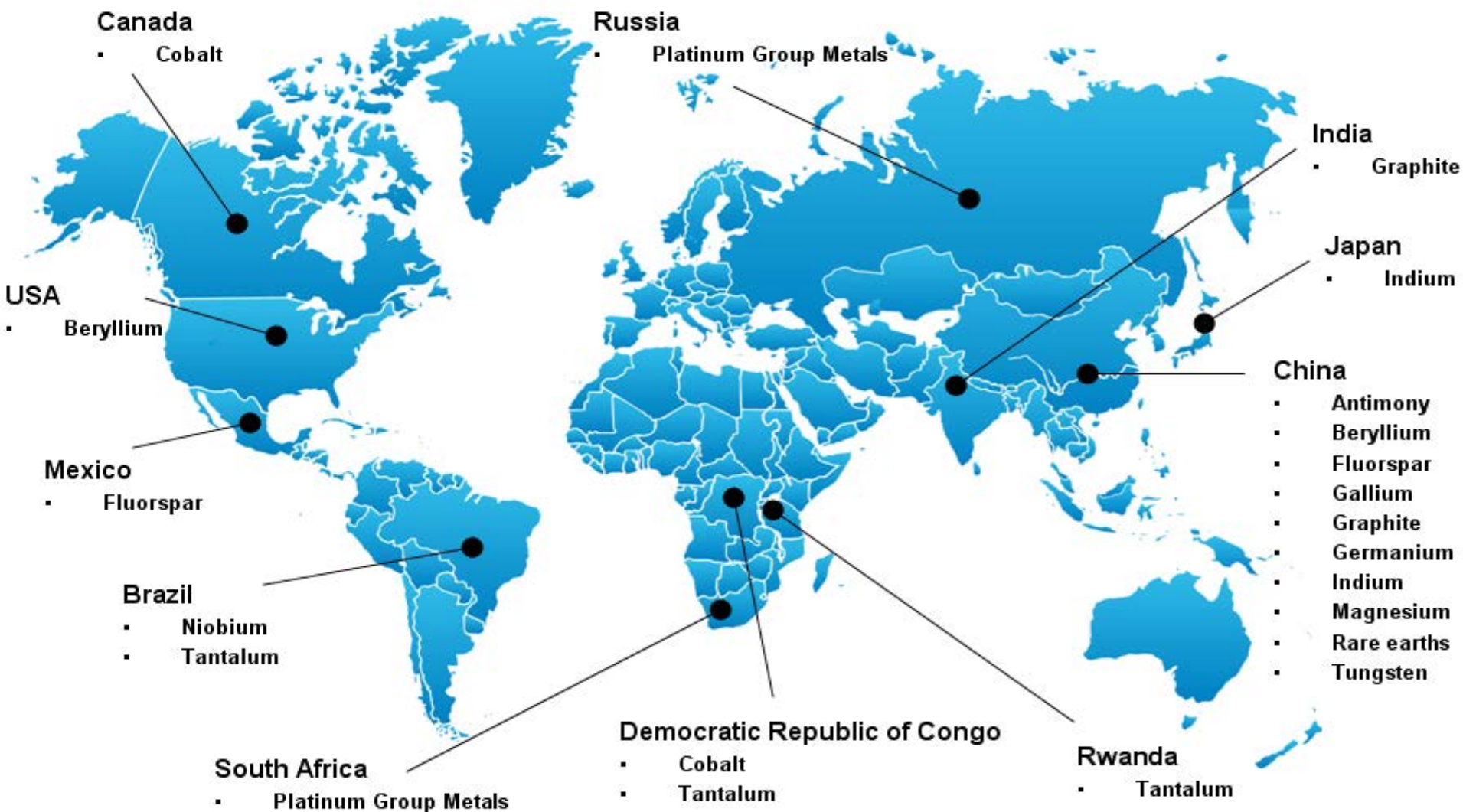
**wake-up call voor Westen: afhankelijk van
Rusland**

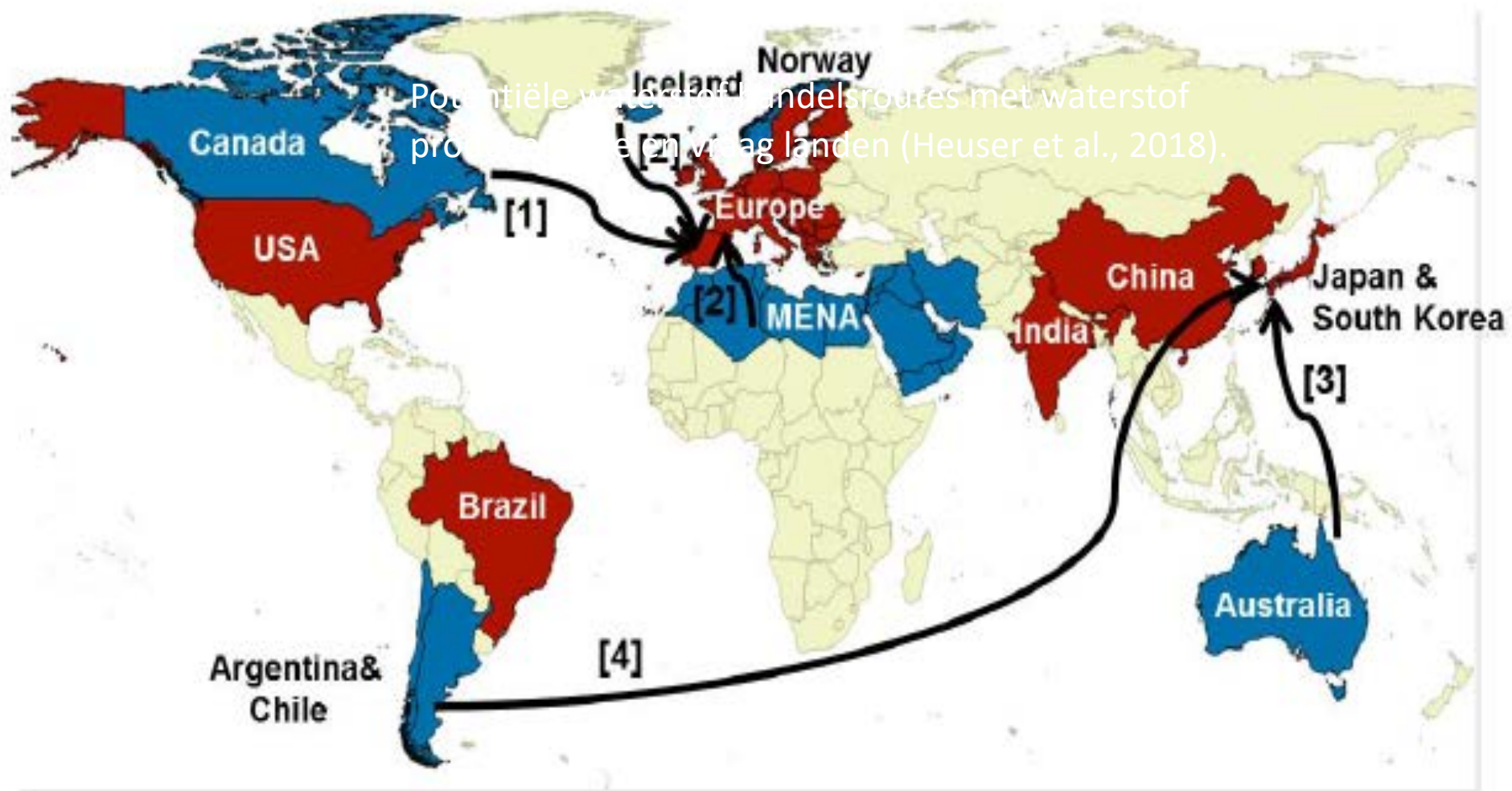
fossiele terugval op kolen, olie en aardgas

**leidt komende jaren tot verhoogde CO2-
uitstoot**

versnelde inzet op verduurzaming: wind, zon,

Production concentration of critical raw mineral materials

■ Potential production country ■ Potential demand country

↪ Hydrogen transport

CATCH 22?

afhankelijk van Rusland wat betreft aardgas

afhankelijk van China wat betreft kritieke metalen

afhankelijk van Noord-Afrika wat betreft waterstof

OM DE KLIMAATDOELEN TE HALEN

**moeten we 6 keer meer windmolens plaatsen
op zee**

**moeten we 10 keer meer zonne-energie
plaatsen**

**moeten we 20 keer zoveel biobased huizen
bouwen**

Conclusie

***Het moet veel sneller &
slimmer***

3. LANDBOUW TRANSITIE

***Landbouw is één van de
meest***

***innovatieve sectoren in
Nederland***

NIEFT één van de

PERSISTENTE PROBLEMEN

dierziekten
mestprobleem

bestrijdingsmiddelen

natuurschade

verspillend

klimaatverandering

arte
30
ANS
JAHRE

arte
3
ANS
JAHRE

**huidige landbouwsysteem is niet
duurzaam: is doodlopende weg**

HET ROER MOET OM

nieuwe oriëntatie

nieuwe producten

nieuwe verdienmodellen

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ 3.0

diervriendelijk milieuvriendelijk

gezond energieneutraal
grondgebonden

creëert maatschappelijke waarde

ingepast in het landschap

weidegang

circulair

PERSPECTIEF LANDBOUW

kringloop landbouw: regionaal & circulair

telen van biogewassen [lisdodde, miscanthus,
hennep, vlas]

hoogwaardige gewassen [medicinale stoffen in
kassen]

zilte teelt [zeekraal, zeekool, zilte
broccoli]

***4. WAT BETEKEN DAT
VOOR DE
ALBLASSERWAARD?***

***regio is de kern van
nieuwe economie &
samenleving***

***Nieuwe Economie heeft
schaal
nodig van ca. 50 x 50 km***

***Alblasserwaard/Vijfheerenla
nden is een regio met
potentie***

Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden

***uitbreiding met Drechtsteden is
essentieel***

ALBLASSERWAARD/VIJFHHEERENLAND

veelzijdig en ^{EN}rustiek gebied

***unieke Hollands landschap,
veenweidegebied***

***puur Hollands landschap,
veenweidegebied***

***ruraal gebied met grote steden in de
buurt***

ALBLASSERWAARD/VIJFHHEERENLAND

veel ondernemerschap in de regio

ondernemers trots op bedrijven & producten

bescheiden mensen, hardwerkende doeners

eigenzinnige mensen, afwachtend & terughoudend

***naar de rivieren
toegekeerd,
maakt introvert en
gesloten,
maar als ze er echt voor
gaan
dan kan het ook hard gaan***

***Alblasserwaard/Vijfheerenlan
den is een is goed bewaard
geheim!***

VOORUIT NAAR VROEGER

***Om het goede van de regio te
behouden is verandering nodig***

LANDSCHAP & NATUUR IN REGIO

is uit balans, manifestatie van aantal problemen

bodemdaling, 3-6 mm per jaar, 2-2.5 m onder N.A.P.

omvang en kwaliteit van natuur gaat achteruit

landschap is ingrijpend veranderd in

***Druk op de ruimte steeds
groter
door claims van woningbouw,
wegenbouw en landbouw***

LANDBOUW

***is toe aan herijking en staat voor grote
uitdaging***

***huidige intensieve landbouw heeft geen
toekomst***

verdienmodel staat steeds meer onder druk

niet tégen de natuur in maar mét de natuur

BODEMDALING VEENWEIDEGEBIED

***om bodemdaling af te remmen moet waterpeil
verhoogd***

***daardoor wordt intensieve landbouw niet meer
mogelijk***

***agrariërs moeten omschakelen naar extensieve
landbouw***

minder vee per hectare en andere teelt, zoals

TOEKOMSTBESTENDIGE
LANDBOUW
kringlooplandbouw

zilte landbouw

biogewassen teelt

agrotoerisme

zorg & educatie

***integrale visie is nodig op
samenhang***

***landbouw, natuur
biodiversiteit &
waterbeheer***

RECREATIE IN REGIO

belangrijke pijler in de regio

zijn vooral dagjesmensen

uitdaging is om mensen langer te

houden

vereist geschikte accommodaties &

marketing

SOCIAAL GEBIED IN REGIO

ontbreekt veel jongeren aan perspectief

vooral op het gebied van wonen & werken

lastig om jongeren te binden aan de regio

lokale voorzieningen onder druk

zwembaden, bibliotheken, sportverenigingen, culturele centra

***regio heeft grote
potentie maar die
wordt niet benut***

TRANSITIE VAN REGIO

***van oudsher agrarische regio transformeert
naar
een veelzijdiger regio die meer te bieden heeft***

duurzaam voedsel

recreatie & toerisme

detailhandel

onderwijs & zorg

symbioseboeren

avonturenboerderij

TOEKOMST VISIE

regio in balans

wonen, werken & recreëren

landbouw, natuur & milieu

mensen, water en landschap

voeding, gezondheid & natuur

lokaal & regionaal, rust & dynamiek

***regio heeft impuls nodig
agri & food campus***

kan

zo'n impuls gaan vormen

Damsseweg

Damsseweg

Kweldamweg

Damsseweg

Vakantiepark
Molenwaard

Bloklandsekade

Gasterij Molenwaard

V.V.A.C.

Parkeerplaats

Bloklandsekade

Provincialeweg

Google

AGRI & FOOD CAMPUS

***voeding, landbouw, gezondheid,
maakindustrie***

***ontwikkelen nieuw vakmanschap voor
jongeren***

digitalisering & circulariteit staan centraal

weer zelf dingen gaan maken in de regio

AGRI & FOOD CAMPUS

innovatiehub voor de hele regio

***ontwerpen & implementeren
doorbraakinnovaties***

***mét de natuur ontwikkelen i.p.v. tégen de
natuur***

***branding & vermarkten van lokale
producten***

AGRI-FOOD CAMPUS

***campus kan dé ontmoetingplaats
worden voor iedereen in de regio, waar
je bij wil
horen omdat het daar allemaal
gebeurt***

AGRI & FOOD CAMPUS

innovatiehub voor de hele regio

***ontwerpen & implementeren
doorbraakinnovaties***

***mét de natuur ontwikkelen i.p.v. tégen de
natuur***

***branding & vermarkten van lokale
producten***

***intensieve samenwerking is nodig
tussen
boeren, burgers, bedrijven, onderwijs
maatschappelijke organisaties &
politiek***

VERBINDERS NODIG

verbinders zijn nodig tussen gemeenten

verbinden ***overheid,*** ***bedrijven,***
kennisinstellingen

verbinden ***van jongeren*** ***en oudere***
generaties

gebruik bestaande netwerken!

PLAN VOOR REGIODEAL

maak plan voor regiodeal

***Vijfheerenlanden, Molenlanden, Gorinchem,
Drechtsteden***

***werk vanuit balans visie & focus op brede
welvaart***

***geef agr & food campus daarin een primaire
rol***

LEIDERSCHAP GEVRAAGD

***In een periode van chaos is
leiderschap belangrijker dan ooit:
authentiek &
verbindend leiderschap***

A pair of hands is shown holding a small, glowing Earth. The Earth is depicted with a fiery, orange and yellow surface, suggesting a state of crisis or intense heat. The hands are positioned at the bottom, with fingers spread, supporting the globe. The background is dark and filled with small, distant stars, creating a cosmic or existential atmosphere.

***RECHTOP BLIJVEN STAAN IN DE
STORM***

***ondernemers moeten ook meer
de leiding gaan nemen in
transities***

SAMEN WERKEN AAN DE TOEKOMST VAN ONZE REGIO

TEAM NEXT

***groep MKB-ondernemers die
impact***

***willen creëren in de regio
Rotterdam***

willen betere wereld achterlaten

***alles is er al: kennis, expertise,
locatie, ondernemerschap, wat houdt
ons tegen?***

***we kunnen geschiedenis
schrijven!***

De Man/Vrouw in de Arena

'Het is niet de criticus die telt. De eer komt toe aan de man/vrouw

die in de arena gaat staan, die fouten maakt en tekortschiet, maar

toch probeert iets te bereiken. Die zich met grote toewijding

helemaal geeft voor de goede zaak. Die, als het meezit, de triomf

van succes proeft, en die, als het tegenzit, en hij/zij faalt, in elk

Netwerkmoment

15:00 – 15:20

